Mantas Jasevičius „Ekvadore stebino gyvenimo kontrastai“

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Ekvadoras – patraukli Pietų Amerikos valstybė, kuri ribojasi su Kolumbija, Peru, Ramiuoju vandenynu, garsėja savo išskirtine gamta: atogrąžų miškais, sniegingais ugnikalniais, tropiniais paplūdimiais, autentiška Andų regiono kultūra bei istorija. Ši šalis pritraukia keliautojus, tyrinėtojus ir gamtos mylėtojus į garsiąsias Galapagų salas, kurios priklauso Ekvadorui. Ekvadoro sostinėje Kite – vienoje aukščiausių pasaulio sostinių – nepaprastos inkų ir ispanų kolonijinės imperijos architektūros, kurios dauguma pavyzdžių buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, ir įspūdingos gamtos derinys užgniaužia kvapą bet kuriam žmogui. Tačiau „rojus turi savų problemų“: kaip ir kitose Lotynų Amerikos šalyse, Ekvadore nusikalstamumas yra didelis, o keliaujant po šalį turistams rekomenduojama būti atsargiems. Istorinių žinių apie lietuvybės pėdsakus šioje žemėje yra mažai. Ekvadore, Gvajakilio ir Kito miestuose, dirba Lietuvos garbės konsulais paskirti Miguelis Weissonas Chiriboga ir Raúlis Neptalí Jaramillo Andrade.

Gvajakilis

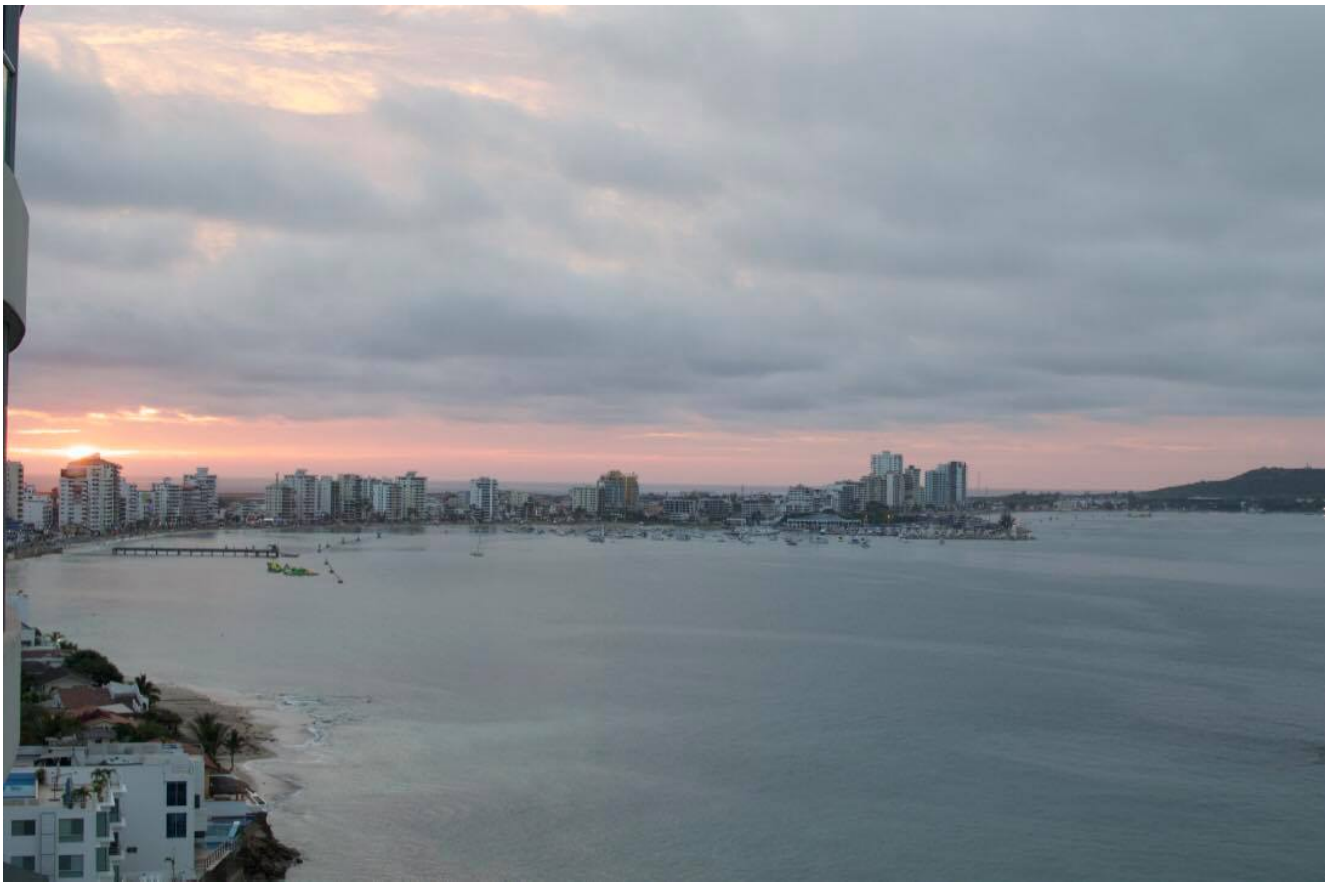

Gvajakilio panorama

Ekvadoro vaizdai

Pasaulio lietuvių bendruomenės Plėtros ir tvarumo komisija liepos 12 dieną pakvietė Ekvadore gyvenančius lietuvius į nuotolinį susitikimą. Šio virtualaus susitikimo idėja buvo susipažinti, daugiau sužinoti apie PLB veiklą, pasidalinti informacija apie lietuvių bendruomenių įkūrimą ir plėtrą įvairiose pasaulio šalyse, aptarti situaciją ir galimybę įkurti oficialią Ekvadoro lietuvių bendruomenę. Nuotolinį susitikimą *Zoom* platformoje moderavo PLB Plėtros komisijos pirmininkė Sigita Šimkuvienė bei komisijos narys, buvęs Argentinos lietuvių bendruomenės valdybos narys Juanas Ignacio Fourmentas Kalvelis. Šiuo metu *Facebook* sukurta paskyra besikuriančiai bendruomenei *Comunidad Lituana de Ecuador* (Ekvadoro lietuvių bendruomenė), aktyviai ieškoma daugiau lietuvių, gyvenančių šioje šalyje, organizuojami tolimesni komisijos susitikimai.

Apie lietuvių gyvenimą užjūryje, meilę, pareigą Lietuvai ir pirmuosius žingsnius kuriant Ekvadoro lietuvių bendruomenę pasikalbėjome su **Mantu Jasevičiumi** – būsimu bendruomenės pirmininku.

Papasakokite apie save…. Kada ir kaip nusprendėte atvykti į Ekvadorą? Kiek jau laiko čia gyvenate, kuo užsiimate?

Aš esu Mantas, man 34 metai, gimiau Širvintose, bet beveik visą savo gyvenimą iki emigracijos gyvenau Varėnoje. Baigiau teisės bakalauro studijas Mykolo Romerio universitete, o tada išvažiavau į Angliją studijuoti teisės magistrantūros. Pabaigęs magistrantūrą gavau darbą viename iš Anglijos universitetų, buvau atsakingas už studentų priėmimą savo regione, Centrinėje Azijoje, Vakarų Afrikoje ir Lotynų Amerikoje, o tai reiškė, kad turėjau dažnai keliauti į tuos regionus. Vienoje iš tų kelionių sutikau savo būsimą žmoną, kuri tuo metu dirbo Britų ambasadoje Ekvadore. Ji yra ekvadorietė. Vėliau ji persikėlė į Angliją, kur pragyvenome 3 metus, mums gimė sūnus, ir po kiek laiko pajutome, jog mums reikia kažkokių permainų, todėl nusprendėme atvykti į Ekvadorą. Čia įsteigėme

savo įmonę, kuri padeda studentams iš Ekvadoro, norintiems studijuoti Anglijoje. Šiuo metu Ekvadore gyvename jau 3,5 metų.

Ką Jūs laikytumėte gyvenimo Ekvadore privalumais, o ką trūkumais? Kuo ši šalis gali būti patraukli lietuviams?

Pirma į galvą šovusi mintis – tai ilgos ir šviesios, saulėtos dienos. Man asmeniškai labai patinka, kad čia tiek daug saulės ištisus metus, temsta vėlai, o švinta labai anksti, taigi diena ilgesnė ir tai jaučiasi: per dieną galiu nuveikti kur kas daugiau negu tada, kai gyvenau Anglijoje. Ilgos dienos užtenka ir darbui, ir pramogoms. Žmonės čia dirba daug, o neretai ir sunkiai.

Žmonės Ekvadore yra labai draugiški, linkę dažnai susitikti su draugais, vyksta intensyvus socialinis gyvenimas. Žmonės susitinka ne tik savaitgaliais, bet ir eilinę darbo dieną kartu papusryčiauti, vakarieniauti ar išgerti kavos.

Kokie trūkumai? Vietos žmonės yra nepunktualūs, pavyzdžiui, jei sakoma, kad vakarėlis prasidės 20 val., tai žinok, kad niekas tokiu laiku į jį neatvyks, o visi susirinks kokią 21–22 val. Ir tai pasakytina ne tik apie pramogas, bet ir apie darbinius reikalus: jei sakoma, kad susitikimas 15 val., tai reiškia, kad žmonės į jį atvyks 15.30 (geriausiu atveju). Man šiek tiek prireikė laiko prie to priprasti ir suprasti, kad žmonių nepakeisi ir reikia kažkaip su tuo susigyventi. Kitas trūkumas – biurokratija, kuri yra didžiulė, ir tai nepadeda žmonėms, norintiems ką nors steigti, daryti. Daug laiko, dienų, jėgų išvaistoma bėgiojant tarp įstaigų.

Ši šalis itin patraukli turizmo prasme, o vienas regionas nuo kito skiriasi 180 laipsnių. Čia yra ir įspūdingi Andų kalnai ir labai gražūs paplūdimiai. Daug žmonių atvažiuoja čia dėl įspūdingų bangų, yra net ištisi miesteliai, kurie gyvena vien tik iš turizmo. Dar vienas traukos objektas – Galapagų salos, kurios priklauso Ekvadorui. Jos išskirtinės tuo, kad čia galima sutikti tokių gyvūnų, paukščių, kokių niekur kitur pasaulyje nėra. Kas aplanko Galapagų salas, tas paskui aplanko ir Ekvadorą.

Verslo prasme šalis gal būtų patraukli dėl bananų (čia pakrantės zonoje jų yra ištisos plantacijos), nes Ekvadoras yra viena daugiausiai bananų eksportuojančių šalių pasaulyje.

Koks buvo pirmas įspūdis apie Ekvadorą, kai tik atvykote?

Pirmas įspūdis – kad ši šalis yra labai skirtinga… Šalyje nėra stiprios vidurinės klasės, yra tik žmonės, kurie gyvena ganėtinai skurdžiai arba labai pasiturinčiai. Populiariausias miestas šalia uosto – Gvajakilis (aš jame gyvenu), o iš jo išplaukia eksportuojama didžioji dalis šalyje užaugintų bananų, todėl kyla daug klausimų dėl saugumo, gausu apiplėšimų ir pan.

Gal pastebėjote, kokios lietuvių tradicijos, įpročiai stebina ekvadoriečius?

Ekvadoras yra visiška Lietuvos priešingybė. Įpročiai, tradicijos yra labai skirtingi, todėl juos viskas stebina. Kad ir tie patys tautiniai drabužiai – kai mano žmona pirmąkart juos pamatė, buvo labai nustebinta. Stebina mūsų Kūčių tradicijos, pasninkas. Nors Ekvadoras ir labai religinga šalis, bet tokių tradicijų jie neturi.

Apie Ekvadorą, jo žmones iš tiesų žinome ne tiek daug kaip apie kitas Pietų Amerikos šalis. Trumpai papasakokite, kokie tai žmonės? Kokios jų tradicijos? Kokius didžiausius skirtumus įvardintumėte tarp Ekvadoro ir Lietuvos?

Ekvadoras, kaip šalis, yra labai skirtinga. Ji susideda iš keturių zonų: pakrantės (didžiausias miestas – Gvajakilis), aukštumos (didžiausias miestas – sostinė Kitas), džiunglių ir Galapagų salų. Ir žmonės, kurie gyvena šiose dalyse, skiriasi vieni nuo kito: tarkim tie, kurie gyvena aukštumose, yra gal net kiek panašūs į lietuvius – uždaresni, santūresni, o žmonės iš pakrantės zonos yra socialesni ir linkę bendrauti.

Tradicijų prasme Ekvadoras, kaip ir didžioji dalis Lotynų Amerikos šalių, yra labai religingas ir daug dėmesio skiria religiniam gyvenimui. Religinės šventės švenčiamos pompastiškai, o į bažnyčias vaikšto šeimomis ir vyresni, ir jaunos šeimos su mažais vaikais kiekvieną sekmadienį.

Gal turite daugiau žinių apie čia įsikūrusius lietuvius? Kiek Ekvadore jų gali būti? Kokia planuojama lietuvių veikla?

Kartu su Pasaulio lietuvių bendruomene bandome suburti lietuvius ir įsteigti bendruomenę Ekvadore. Šiuo metu renkame žmones ir mums visai neblogai sekasi. Sostinėje Kite atsiliepė 3 lietuvės, kurios čia gyvena apie 5 metus. Jos čia įsikūrusios jau su šeimomis, vaikais. Gvajakilyje yra 3 lietuviai, su kuriais pavyko susitiki, tad žiūrėsime, kaip mums seksis toliau. Bandome surasti ne tik tuos, kurie į Ekvadorą iš Lietuvos atvažiavo palyginti neseniai, bet ir tuos, kurie čia gyvena jau ilgą laiką, kurie čia gimė, augo, turi lietuvišką vardą, pavardę. Kito

mieste pavyko atrasti žmonių, kurių seneliai yra kilę iš Lietuvos, turi lietuviškus vardus, tik jau vargiai lietuviškai kalba, tačiau visi žino apie savo kilmę. Tas ir džiugu, todėl norėtųsi visus suburti draugėn. Tikimės, jog rugsėjo mėnesį turėtume būti įvykdę visus reikalavimus, kad būtų įkurta Ekvadoro lietuvių bendruomenė.

Kaip dažnai aplankote Lietuvą? Kaip manote, kiek svarbu yra išlaikyti savo lietuvišką tapatybę gyvenant kitoje šalyje? Ar apskritai lengva ją išsaugoti?

Mes su šeima sugrįžtame kartą per metus, 2–3 savaitėms. Aišku, situacija dabar yra kitokia, todėl šiemet jau tikriausiai negrįšime. Mums patinka pabūti Lietuvoje, pasimatyti su giminėmis, daugiau laiko praleisti su tėvais ir, aišku, norime, kad vaikai (4 ir 2 metų) žinotų, kur yra Lietuva, kad ji yra ir jų šalis, kad pažintų lietuvių tradicijas, mokėtų kalbą. Tai viena iš paskatų grįžti į Lietuvą.

Tapatybę išsaugoti svečioje šalyje yra sunku. Gal būtų lengviau, jei turėtume čia lietuvių bendruomenę ir ji būtų didesnė, aktyvesnė. Mes šeimoje kalbame daugiausia anglų kalba, aš dar kalbu su vaikais lietuviškai, bet jie tokie maži ir tos visos kalbos maišosi, nes su mama, aukle, mokykloje vaikai kalba ispaniškai, jie yra apsupti ispanų kalbos. Bet po truputį stengiuosi juos mokyti kalbėti lietuviškai. Ir toliau stengsimės vaikams rodyti, kaip mylėti ir atsiminti savo protėvių šalį, ir tikimės, jog darome gerą darbą.

Mantas Jasevicius su zmona Monica

Ar kada nors svarstėte, kaip būtų klostęsis gyvenimas, jei būtumėte likęs gyventi Lietuvoje?

Kai baigiau teisės studijas ir dar gyvenau Lietuvoje, dirbau skirtingose valstybės institucijose, kur turėjau keletą metų praktikos, įgijau patirties, todėl manau, kad jei būčiau likęs Lietuvoje, tikriausiai dirbčiau kokioje advokatų kontoroje ar valstybinėje institucijoje teisininku. Dabar tai atrodo labai tolima, nes nors ir esu baigęs teisės bakalauro ir magistro studijas, tačiau nedirbu pagal šią specialybę.

Papasakokite apie savo laisvalaikį…

Laisvalaikį leidžiame su šeima arba su draugais, o draugų čia turime tikrai daug. Taip pat daug laiko savaitgaliais vasaros metu Ekvadore (nuo gruodžio iki gegužės mėnesio) mėgstame praleisti paplūdimyje, nes tiek mano žmona, tiek vaikai tiesiog dievina poilsį prie vandens.

Galbūt galėtumėte pasidalinti savo ateities tikslais, planais?

Šiuo metu labai norėtųsi įkurti lietuvių bendruomenę Ekvadore, sujungti visus kelių kartų lietuvius draugėn. Puoselėti lietuvybę visiems kartu, perduoti bent dalį tų tradicijų savo vaikams, kad jie, nors ir labai toli gyvena nuo Lietuvos, širdyje jaustųsi ir būtų lietuviais.

Jasevičių šeimos albumo nuotraukos

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS